

INFLÁCIÓ

LUDWIG VON MISES

LUDWIG VON MISES

Infláció

Fordította: Táborszki Bálint

Az állam inflációval – azaz a forgalomban levő pénzmennyiség, illetve a csekkel igénybe vehető banki egyenlegek összegének növelésével – biztosítja a fegyverkezéshez szükséges pénz egy részét.

Az infláció elkerülhetetlen következménye, hogy kialakul minden ár növekedésének általános tendenciája. Ha a kormány a polgárok megadóztatásával tesz szert a fegyverkezéshez szükséges pénzre, akkor az általa gerjesztett keresletet ellensúlyozza az adófizetők vásárlásainak csökkenése. A megnövelt katonai kiadásokat a piacon semlegesítené a polgári költségek megfogyatkozása. Inflációval viszont a katonaság által gerjesztett kereslet hozzáadódik a nyilvánosság nem csökkent keresletéhez, ami a magasba emeli az árakat.

Amire a bürokraták gondolnak, amikor az infláció elleni „küzdelemről” beszélnek, az nem az infláció elkerülése, hanem az elkerülhetetlen következményeinek elfojtása az árkontroll segítségével. Ez veszett ügy. Amikor az akadályozatlan piac által meghatározott szint alatt rögzítik az árakat, az veszteségesé teszi néhány termelő vállalkozását – még hozzá azokét, akik a legmagasabb költségekkel üzemelnek. Ez arra kényszeríti őket, hogy beszüntessék a termelést.

ELLENPROPAGANDA

A személyes és politikai szabadság tudástára

HÁBORÚS TAPASZTALAT

Az infláció árkontrollal párosítva hiányokat eredményez. A háziasszonyok nagyon jól emlékeznek arra, mi történt a II. Világháború idején a hússal, a vajjal, a tojással és számos egyéb árucikkkel az Árigazgatási Hivatal uralma alatt. Azóta viszont ismét elrendelték az árkontrollt.¹ Ha a kongresszus nem hagyja elévülni a jelenlegi árkontroll-törvényt június 30.-án, az ország egyhamar ismét meg fogja tapasztalni nem csupán az infláció összes gyötrelmét, hanem azokat a kínokat is, amit az infláció elrejtésére törekvő, hiábavaló árkontroll teremt.

A közgazdászok nagyon jól tudják, hogy egyetlen módon állítható meg az összes termék árának további növekedése: ha teljesen beszüntetik az inflációt. Ha a kormány a nyilvánosságtól szerzi az összes jövedelmét, ha nem növeli tovább a forgalomban levő pénz mennyiségét, és nem vesz kölcsön többé a kereskedelmi bankoktól, az árak többé-kevésbé változatlanok maradnak, és szükségtelenné válik egy árdiktátor tevékenysége.

A kormány viszont nem hajlandó beszüntetni az inflációt. Nem akarja azzal veszélyeztetni a népszerűségét, hogy adókkal szedi be a teljes összeget, amit el akar költeni. Jobb szereti megvezetni a népet azzal, hogy a pénzkínálat és a hitelkínálat növelésének látszólag tehermentes eszközéhez folyamodik. Viszont bárhogy is finanszírozzák a kormányt – tegyék azt adóztatás, államadósság vagy infláció útján – az állami kiadások teljes súlya a népet terheli.

¹ A koreai konfliktus kirobbanását követően 1950 júniusában, Truman elnök – az 1950. szeptemberében elrendelt ún. Defense Production Act felhatalmazásával – elrendelte "az árak és a bérék stabilizálását". Ezt az árkontroll-törvényt többször is felülbírálták, és hatályát kiterjesztették 1953. április 30.-ig. Eisenhower – aki 1953 januárjában lett elnök – nem kérelmezte a további kiterjesztését, így hagyták elévülni.

Mind az infláció, mind az adóztatás esetén a polgároknak kell állniuk a teljes számlát. Az infláció megkülönböztető jegye – amikor az állami széfek megtöltésének módszereként vizsgáljuk – hogy a legigazságtalanabb módon osztja el a terheket, és azokat sújtja a leginkább, akik a legkevésbé képesek viselni.

EGY SZEMANTIKAI TRÜKK

A kormány és a csatlósai egy szemantikai trükkel próbálják elkerülni, hogy őket hibáztassák az infláció aljas következményeiért. Megpróbálják megváltoztatni a szavak jelentését. „Inflációnak” az infláció elkerülhetetlen következményeit: az árak emelkedését nevezik. Szorgosan próbálják a feledésbe száműzni a tényt, hogy ezt az áremelkedést a pénz és a pénzhelyettesítők mennyiségének növekedése idézte elő.

A vállalatokat teszik felelőssé a megélhetési költségek növekedéséért. Ez annak a klasszikus esete, amikor a tolvaj azt kiáltja: „kapják el a tolvajt”. A kormány, amely a pénzkínálat megsokszorozásával előidézte az inflációt, a termelőket és a kereskedőket vádolja, miközben az alacsony árak bajnokaként tetszeleg. Míg a Stabilizációs és árszabályozási hivatal minden erejével az eladókat és a fogyasztókat zaklatja a rendeletek és a szabályozások áradatával, ami egyedül hiányokat eredményez, a pénzügyminisztérium tovább folytatja az inflációt.

Kedves olvasónk,

Bármennyire is fontosnak találjuk a szabadság üzenetét és annak elterjesztését Magyarországon, sajnos képtelenek vagyunk tartósan önerőből, a segítséged nélkül csinálni.

Kérjük, támogasd az oldalunkat egy egyszeri összeggel, vagy iratkozz fel egy havonta automatikusan ismétlődő támogatásra [ide kattintva](#).